

<https://doi.org/10.30525/978-9934-26-232-6-23>

2. Центр імені Юліуша Мерошевського. URL: https://mierszowski-pl.translate.google/en?_x_tr_sl=en&_x_tr_tl=ru&_x_tr_hl=ru&_x_tr_pto=sc
3. Нагорода ім. Івана Виговського. URL: <https://www.gov.pl/web/ukraina-uk/-----iw>
4. Thesaurus Poloniae. URL: <https://monitorwolynski.com/uk/news/5547-thesaurus-poloniae-30-edycja>

ОСОБОВІ ІМЕНА ЯК МАРКЕРИ ГЕНДЕРУ

Чорноус Оксана,
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін
Донецького державного університету внутрішніх справ
м. Кропивницький, Україна
trollly@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0001-8770-8869>

В українських реаліях особові імена можна вважати одним з чинників, що впливають на формування наших гендерних асоціацій. Ідеться про здатність цих онімів не лише називати та ідентифікувати носія з-поміж подібних у спільноті, а й сигналізувати суспільству, кому саме належить це ім'я в гендерному аспекті. Присвоєні одразу після народження, особові імена переплітаються зі статевою ідентифікацією та продовжують виконувати важливу функцію, скеровуючи подальшу гендерну поведінку людини. Цей процес особливо помітний під час ключових життєвих подій, таких як народження дитини, одруження та зміна гендерної ідентичності. Найкраще зв'язок гендеру та особових імен простежується, спираючись на сучасні підходи у сфері культурології, лінгвістики та психології.

Аналізуючи культурологічний вимір, можемо констатувати істотний вплив культурних норм на практику іменування. Ретроспективно особове наймення присвоювалося людині лише один раз з урахуванням її статі, тож тільки за незвичайних обставин, коли «при охрещенні помилково була визначена

стать немовляти, немовля виявилось гермафродитом...», охрещеному надавали нове, уже «правильне» ім'я [1, с. 59]. Очевидно, воно повністю узгоджувалося з традиціями християнської церкви у сфері ім'янаречення. Сьогодні кожен охочий, дотримуючись норм чинного законодавства, може змінити ім'я на власний розсуд, утім християнський іменник й донині зберігає закріпленість того чи того оніма за бінарною гендерною системою, наприклад: Іван, Микола, Олексій, Роман – традиційно чоловічі, тоді як Ганна, Олена, Ірина, Вікторія – жіночі. При цьому потрібно зважити на нову тенденцію, що поширилася в західноєвропейській та американській практиці іменування новонароджених. Ідеться про зростання популярності гендерно нейтральних варіантів особових імен: відповідно до інформації, поданої ресурсом Mirror, кількість таких наймень збільшилася на 56 % в Англії та Уельсі; так само в США у 2021 році таких іменувань було зафіксовано в п'ять разів більше, ніж у 1880-х роках [2]. Принагідно нагадаємо, що українці в побуті часом послуговуються неофіційними варіантами особових імен, які можуть бути використані для іменування як чоловіка, так і жінки (Женя, Валя, Шура – Євгеній та Євгенія, Валентин та Валентина, Олександр та Олександра). Однак такі форми вважаються неукраїнськими, тож їх рекомендовано замінювати на питомі зменшувально-пестливі Сашко, Шурко тощо. У такий спосіб можна уникнути також небажаного сплутування.

Лінгвістичний вимір репрезентовано тими характеристиками особових імен, які дають мовцеві можливість доволі впевнено визначати гендерну належність носія. У цьому випадку йдеться про специфічні граматичні маркери, семантику, синтаксичний зв'язок з іншими словами в реченні (за наявності).

Отже, особові імена є одним з інструментів, який мовець може використати для прогнозування гендерної ідентичності носія. Розуміння динаміки між іменами та гендером може забезпечити більш ґрунтовне розуміння того, як ідентичності сприймаються в різних культурних контекстах.

Джерела та література

1. Белей Л. Українські імена колись і тепер. Київ : Темпора, 2010. 128 с.

2. Gooch B. Sweet unisex baby name surging in popularity in the UK as parents swoon over it. *The Mirror*. URL: <https://www.mirror.co.uk/news/weird-news/sweet-unisex-baby-name-surg-ing-31134207> (дата звернення: 01.11.2024).

ПЕРСПЕКТИВА ВПЛИВУ БУКТОКУ НА СЕРЕДОВИЩЕ КНИЖКОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ

Шевченко Дарина,
здобувач 2 курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності Філологія
(спеціалізація Германські мови та літератури (переклад включно),
перша – англійська)
Полтавського державного аграрного університету
м. Полтава, Україна
Науковий керівник – Дедушно Алла,
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри германської і української філології
Полтавського державного аграрного університету
м. Полтава, Україна
dedukhno.alla@pdau.edu.ua
<https://orcid.org/0000-0002-9254-3381>

Після того як з українського ринку майже повністю вийшли російські видавництва, які заповнювали бюджетний та белетристичний сегмент, почала збільшувати кількість перекладеної та власне української літератури. І ще однією зміною в книжковому сегменті інфо-простору була поява буктоку.

Букток – це сукупність коротких відео на платформі ТікТок, які за тематикою охоплюють діапазон від відгуків на книги до гострих питань книговидавництва.

Букток, як явище, набув свого розквіту в українському інфопросторі у 2023 році. Із цим ми можемо пов'язати повернення українських видавництв до довоєнного обсягу виробництва та прибутків відповідно [2].

Не дивлячись на те, що діапазон тематик буктоку досить широкий, найбільша увага читачів наразі залучена до young-adult літератури, оскільки ця література одночасно з легкістю читання несе в собі певні сенси. Тенденція до популяризації літератури, цільовою аудиторією якої є підлітки та молодь,